

Qytetari - Psikologji - Sesioni II

Qytetari

1. Çdo shoqëri, krijon një sistem ligjesh për të siguruar solidaritet, barazi, bashkëpunim e tolerancë midis njerëzve. Këto tipare i takojnë: **1 pikë**
- A) vlerës morale të ligjit.
 - B) vlerës politike të ligjit.
 - C) vlerës sociale të ligjit.
 - D) vlerës kulturore të ligjit.
2. Kontrolli dhe balancimi i pushtetit legjislativ, ekzekutiv dhe gjyqësor, lidhet me parimin kushtetues të: **1 pikë**
- A) pluralizmit.
 - B) sovranitetit.
 - C) shtetit të së drejtës.
 - D) ndarjes së pushteteve.
3. Të drejtat dhe liritë e njeriut: **1 pikë**
- A) fitohen në moshën 18 vjeçare.
 - B) dhurohen nga shtetet demokratike.
 - C) lindin bashkë me qenien njerëzore.
 - D) humbasin nëse individ i heq dorë prej tyre.
4. Në kategorinë e të drejtave ekonomike e sociale bën pjesë: **1 pikë**
- A) e drejta për arsimim.
 - B) e drejta e pjesëmarrjes në qeverisje.
 - C) e drejta për të zgjedhur dhe për t'u zgjedhur.
 - D) e drejta e lirisë së ndërgjegjes, besimit dhe bindjeve.
5. Arsimi po përjeton një reformë në formë dhe në përmbajtjen e tij. Cila nga alternativat e mëposhtme shpreh një nga parimet kryesore mbi të cilin mbështetet kjo reformë? **1 pikë**
- A) Arsimi cilësor dhe gjithëpërfshirës.
 - B) Ndërhyrja e vazhdueshme në kurrikula.
 - C) Njohja e mirë e programit të lëndës nga çdo mësues.
 - D) Aftësia për t'u përshtatur me problematikat personale.

6. Një adoleshent, ndihet i vetmuar, pa mbështetjen dhe argëtimin e shokëve dhe shoqeve. Shpesh herë ai nuk përshtatet me ta. Gjendja e tij lidhet me: **1 pikë**

- A) shëndetin fizik.
- B) shëndetin social.
- C) shëndetin mendor.
- D) shëndetin emocional.

7. Koncepti i konsumatorit lidhet me individin që blen:

1 pikë

- A) produkte për dhurata.
- B) mallra me qëllim fitimi nga rishitja.
- C) produkte importi dhe i shet në vendin e tij.
- D) mallra ose shërbime për nevoja personale ose familjare.

8. Shpejtësia maksimale e lejuar, me të cilën mund të lëvizin mjetet në zonat urbane është:

1 pikë

- A) 20 km/orë.
- B) 40 km/ orë.
- C) 60 km/ orë.
- D) 90 km/ orë.

9. E drejta për informim:

1 pikë

- A) përkeqëson vendimmarrjen.
- B) ul përgjegjshmërinë e qeverisë.
- C) rrit përgjegjshmërinë e qeverisë.
- D) pakëson besueshmërinë e qeverisë.

10. Funksionimi i çdo komuniteti mbështetet në një tërësi rregullash, normash e ligjesh. Cili nga pohimet e mëposhtëm përbën një **detyrim** për anëtarët e një komuniteti në bashkëpronësi?

1 pikë

- A) Të marrë pjesë në forumet qytetare për administrimin e përbashkët.
- B) Të vendosë vetë për çështje që lidhen me përdorimin e pjesëve të përbashkëta.
- C) Të informohet nga administratori i komunitetit për përdorimin e tarifës së administrimit.
- D) Të paguajë tarifën e administrimit edhe në rastet kur nuk banon aty apo e ka dhënë njësinë me qira.

11. Ekzistenca e ligjeve është mjaft e domosdoshme për mirëfunksionimin e shoqërisë. Ata kryejnë disa funksione. Listoni dy nga funksionet e ligjit në shoqëri.

2 pikë

TESTE DHE SKEMA VLERËSIMI

12. Në Nenin 18 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë mishërohet parimi i barazisë. Përshkruani dy tipare të këtij parimi. **2 pikë**
13. E drejta e informimit është një e drejtë themelore e njeriut. Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë e garanton këtë të drejtë duke krijuar kuadrin ligjor dhe nënligjor për gëzimin e kësaj të drejte nga qytetarët. Tregoni dy mënyrat e tjera të garantimit të kësaj të drejte. **2 pikë**
14. Shkolla është një institucion që, pavarësisht sfidave dhe vështirësive të shumta, i shërben zhvillimit të individit dhe gjithë shoqërisë. Listoni dy funksione të saj. **2 pikë**
15. Droga është një nga armiqtë kryesor të shëndetit. Përshkruani dy nga pasojat negative që shkakton përdorimi i saj. **2 pikë**
16. Shkenca dhe teknologjia kanë ndikim të dyanshëm në mjedis. Evidentoni nëpërmjet dy shembujve nga jeta e përditshme efektin pozitiv të përdorimit të tyre në ruajtjen e mjedisit. **2 pikë**
17. Shpjegoni: **2 pikë**
a) të drejtën e zgjedhjes së konsumatorit
b) të drejtën për informim të konsumatorit
18. Endri punon në një firmë ndërtimi. Ai ka 15 vite që punon në këtë firmë, por pronari i tij nuk i ka derdhur kontributet për sigurimet shoqërore. Identifikoni dy arsye përse është i rëndësishëm pagimi i kontributeve të sigurimeve shoqërore për Endrin. **2 pikë**
19. Për të shkuar në shkollë Era duhet të kalojë nga njëri trotuar në tjetrin. Në këtë rrugë nuk ka semafor për ta orientuar atë. Nëse do të ishit polic i qarkullimit rrugor, listoni dy këshilla që do t'i jepnit Erës për kalimin e rrugës. **2 pikë**
20. Sipas një studimi të kryer nga Fondacioni "Friedrich Ebert" në Tiranë, të rinjtë shqiptarë harxhojnë çdo ditë mesatarisht, 2.3 orë duke parë televizor si dhe 3.9 orë online. Ndërkohë studiuesit tërheqin vëmendjen për pasojat negative të internetit në jetën e fëmijëve. Shpjegoni dy prej tyre që lidhen: **2 pikë**
a) me shëndetin social
b) me shëndetin fizik

Psikologji

21. Një fëmijë ka çrregullime ankthi dhe paniku kur nisët për në kopsht. Prindërit e tij duhet të drejtohen tek një psikolog: **1 pikë**

- A) klinik,
- B) shkollor,
- C) edukimi,
- D) këshillimi.

22. Procesi i kujtesës së informacionit lidhet me aktivitetin e një pjese të veçantë të trurit që është: **1 pikë**

- A) truri i vogël.
- B) hipokampusi.
- C) formacioni retikular.
- D) gjëndra adrenale.

23. Njerëzit e qeshur dhe optimist, i përkasin personalitetit të tipit: **1 pikë**

- A) kolerik,
- B) sanguin,
- C) flegmatik,
- D) melankolik.

24. Inteligjenca eksperimentale ka të bëjë me aftësinë e njeriut për të përdorur përvojën që ka në botën që e rrethon. Kjo quhet ndryshe: **1 pikë**

- A) inteligjencë krijuese.
- B) inteligjencë analitike.
- C) inteligjencë praktike.
- D) inteligjencë emocionale.

25. Në situata të caktuara që na krijohen në jetën tonë të përditshme: "Ne ndjejmë se zemra rreh më shpejt dhe duart na djersitin". Me cilin përbërës të emocionit lidhet kjo situatë? **1 pikë**

- A) Me përbërësin sjellor.
- B) Me përbërësin kognitiv.
- C) Me ndjenjën subjektive.
- D) Me nxitshmërinë fiziologjike.

TESTE DHE SKEMA VLERËSIMI

26. Një vajzë lufton fort për emancipimin gjinor dhe është e përkushtuar ndaj çështjeve të grave. Ajo i është dedikuar këtij problemi. Për psikologun e personalitetit këto cilësi janë: **1 pikë**

- A) tipare parësore.
- B) tipare dytësore.
- C) tipare themelore.
- D) tipare sipërfaqësore.

27. Cili nga elementët e mëposhtëm nuk bën pjesë në bazën fiziologjike të ëndrrave? **1 pikë**

- A) Të parit
- B) Hipnoza
- C) Emocionet
- D) Të dëgjuarit

28. Fëmijët imitojnë dhe veprojnë të ndikuar nga të tjerët, sidomos nga të rriturit. Ky lloj të mësuarit në psikologji quhet: **1 pikë**

- A) latent.
- B) zbulues.
- C) nga vëzhgimi.
- D) nga përforcimi.

29. Në një grup nxënësish të një klase, është dhe një vajzë që zakonisht nuk i pëlqen disa veprime të shokëve të saj. Një ditë, për t'u dukur e dashur dhe e vlerësuar prej tyre, ajo iu bind dëshirës së grupit për të qenë pjesë e një veprimtarie të përbashkët. Ky veprim në psikologji quhet: **1 pikë**

- A) stereotip,
- B) obedience,
- C) kompijancë,
- D) konformizëm.

30. Për të realizuar një edukim gjinor modern, shoqëria priret: **1 pikë**

- A) të kufizojë mundësitë e femrave për zhvillim individual.
- B) të krijojë stereotipe dëmtuese mes femrave dhe meshkujve.
- C) të krijojë sa më pak mundësi bashkëpunimi midis femrave dhe meshkujve.
- D) të shfrytëzojë çdo rast për një trajtim të barabartë midis meshkujve dhe femrave.

31. Evidentoni dy veçori të drejtimit bihevjorist në lidhje me objektin e studimit të shkencës së psikologjisë . **2 pikë**

32. Sipas psikologëve, **stresi** është burimi kryesor i shumë sëmundjeve. Për përballimin e situatës stresante njerëzit duhet të dallojnë stresorët si hap të parë. Identifikoni tri hapa të tjerë që psikologët këshillojnë për të përballuar stresin. **3 pikë**

33. Gjatë një aksidenti një i moshuar përplasi kokën në trotuar dhe pasi u vizitua u konstatua që hemisfera e djathtë ishte dëmtuar. Identifikoni tri nga pasojat që mund ti shfaqen atij nga dëmtimi i kësaj hemisfere. **3 pikë**

34. Psikologët kanë përcaktuar tri sisteme në të cilat depozitohet informacioni. Këto sisteme të depozitimit quhen edhe lloje të kujtesës dhe janë: kujtesa shqisore, kujtesa afatshkurtër dhe kujtesa afatgjatë. Informacioni futet në këto sisteme të depozitimit përmes procesit të kodimit.

Shpjegoni rolin e:

- Kujtesës shqisore
- Kodeve pamore
- Kodeve dëgjimore
- Kodeve semantike

4 pikë

35. Përforcimi është çdo stimul që rrit mundësinë e përsëritjes së një reagimi që kryhet para tij. Shpjegoni llojet e përforcimit në kushtëzimin veprues. **4 pikë**

- a) Përforcimi pozitiv
- b) Përforcimi negativ
- c) Përforcimi parësor
- d) Përforcimi dytësor

36. Sjellja jonormale e njeriut ka qenë dhe vazhdon të jetë në qendër të studimeve dhe drejtimeve psikologjike. Analizoni trajtimin e sjelljes jonormale sipas drejtimit: **4 pikë**

- a) Bihevjorist
- b) Psikoanalitik
- c) Humanist
- d) Kognitiv